

УДК 378.014.25

Василенко О.І., асистент

vasylenko521@gmail.com

Білоцерківський національний аграрний університет

Міжнародна освіта як стратегічний пріоритет розвитку аграрних закладів вищої освіти

Запропоновано стратегічні пріоритети розвитку освітніх програм аграрних університетів для іноземних здобувачів вищої освіти як основного напрямку вдосконалення ЗВО України та підвищення їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку освітніх послуг за результатами аналізу досвіду вітчизняних та іноземних закладів вищої освіти.

Ключові слова: заклад вищої освіти, освітня програма, здобувач вищої освіти, підвищення конкурентоспроможності, міжнародний ринок освітніх послуг.

Перелік освітніх послуг закладів вищої освіти включає освітні програми для іноземних здобувачів вищої освіти та формує частку доходу не лише для ЗВО, але й для держави в цілому. Останнім часом спостерігається тенденція до розширення такого переліку та зростання попиту на міжнародну освіту в двосторонньому напрямку: молодь частіше обирає вищу освіту за кордоном, вітчизняні ЗВО залучають більше іноземних здобувачів.

Згідно даних Українського державного центру міжнародної освіти (офіційного джерела інформації з питань навчання іноземних студентів) станом на 1 січня 2020 р. дохід України від іноземних здобувачів вищої освіти за 5-6 років періоду їх навчання становить понад 3 млрд. американських доларів [1]. Пропонуючи навчання іноземним громадянам ЗВО виходять на міжнародний ринок освітніх послуг. Важливо здійснювати постійний моніторинг освітніх пріоритетів зацікавлених стейкхолдерів та освітніх тенденцій міжнародної освіти потенційних партнерів і конкурентів з метою підвищення конкурентоспроможності ЗВО.

Основними критеріями, що формують вибір іноземних здобувачів є:

- якість освіти;
- країна;
- спеціалізація освітньої програми;
- репутація закладу;
- мова викладання;
- ціна за навчання;
- наявність коштів для отримання візи;
- щомісячні витрати;

- можливість заробляти під час навчання;
- можливість отримання стипендії чи грантів.

Визначальними є результати міжнародних рейтингів, визнання закордонного диплому в рідній країні, дані освітніх порталів та інформаційних центрів, що працюють при посольствах або консульствах. Найбільшою популярністю користуються такі спеціальності: медицина, бізнес, технічні науки, інженерні науки, природничі науки, IT спеціальності [2].

Таблиця – Аналітика міжнародних освітніх послуг

№ з/п	Країна	Мова	Спеціалізація	Середня ціна за навчання, євро/рік	Щомісячні витрати, євро	Можливість заробляти під час навчання, євро/місяць	Наявність коштів для отримання візи, євро
1	Польща	польська англійська	універсальна	900	250-500	200-400	3000
2	Австралія	німецька англійська	туризм, ресторанний бізнес, бізнес, фінанси	1500 - державні, від 8000 - приватні	650-900	500-800	10 000
3	Болгарія	болгарська англійська	туризм, IT, гастрономія	від 3500	400-500	300-500	4 000
4	Велика Британія	англійська	бізнес, фінанси, менеджмент	від 6000	800 - 1000	700-800	20 000
5	Іспанія	іспанська англійська	графічний дизайн, туризм, інженерія, гуманітарні науки	1200 - державні, від 6000 - приватні	600-800	500-800	6 000
6	Італія	англійська	фешн-індустрія, архітектура, дизайн	від 8000	500-600	500-700	6 000
7	Латвія	англійська російська	економіка, менеджмент, IT, готельний бізнес, туризм, технічні науки	від 2000	350-600	300-600	4 000
8	Німеччина	німецька англійська	технічні спеціальності, менеджмент, фінанси	500-1000 - державні, від 7000 - приватні	650-900	500-800	10 050
9	Франція	французька англійська	універсальна	500-1000 - державні, від 8000 - приватні	700-900	600-800	7500

Джерело: Сформовано автором за даними [3].

В таблиці наведено результати порівняльного аналізу країн, що пропонують міжнародну вищу освіту українцям на інформаційних порталах за критеріями. При розрахунках щомісячних витрат враховують: витрати на проживання, вартість оформлення посвідки на тимчасове проживання, медичний огляд і страхування, харчування та розваги, авіаквитки в період канікул. Українські ЗВО іноземним здобувачам пропонують освітні послуги двома мовами (українською, англійською) за ціною 1700 - 3700 євро/рік та щомісячними витратами 400-600 євро/місяць.

Провівши моніторинг освітніх програм іноземних аграрних ЗВО можна сказати, що значну частку цього переліку формують освітні програми другого і третього рівнів вищої освіти у співвідношенні 3:1 (мова країни ЗВО : англійська мова) з терміном навчання 3-4 семестри. Серед спеціальностей пропонується: економіка, менеджмент, торгівля, агрономія, біотехнологія,

лісове господарство, харчові технології, геоінформаційні науки, охорона навколишнього середовища, ветеринарна медицина.

Сучасною тенденцією є поняття Green University ("Зеленого університету"), згідно якого зокрема передбачається використання енергоефективних технологій та принципів екологічного менеджменту. Значна увага в аграрних ЗВО приділяється сучасним дослідницьким центрам і лабораторіям, експериментальним сільськогосподарським фермам та лісовим станціям.

Отже, обираючи стратегічним пунктом розвитку - стати конкурентоспроможним на міжнародному ринку освітніх послуг аграрним ЗВО варто зосереджуватися на покращенні показників ефективності, що формують міжнародні рейтинги; наявності людських ресурсів та матеріально-технічної бази, що формують якість освітнього процесу; об'єктивно формувати ціну за освітні послуги та вартість щомісячного проживання; пропонувати перелік освітніх програм, що буде привабливим для іноземного здобувача; приділяти значну увагу маркетингу, зокрема розміщенню інформації на освітніх та інформаційних порталах. Перевагами розвитку міжнародної освіти є посилення процесів інтернаціоналізації, збільшення грошових надходжень від освітніх послуг, адаптація ЗВО до міжнародних стандартів тощо.

Список літератури

1. Дохід України від іноземних студентів за період їх навчання становить понад 3 мільярди доларів США - Український державний центр міжнародної освіти. Міністерство освіти і науки України. 17.11.2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/dohid-ukrayini-vid-inozemnih-studentiv-za-period-yih-navchannya-stanovit-ponad-3-milyardi-dolariv-ssha-ukrayinskij-derzhavnij-centr-mizhnarodnoyi-osviti> (дата звернення 12.10.2021).

2. Лондар С.Л., Пронь Н.Б., Анісімова О.Ю., Мазур О.В., Гайдук Г.С. Визначення конкурентних переваг здобуття вищої освіти в країнах-конкурентах України на ринку освітніх послуг для іноземних студентів. Міністерство освіти і науки України. Державна наукова установа "Інститут освітньої аналітики" - 70 с. URL: https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/3-na_sajt_AZ_Viznach_konkur_perevag_zdobuttya_VO_kr-konk_Uk-final.pdf (дата звернення 12.10.2021).

3. Міжнародна консалтингова компанія "NOVAR". URL: <https://www.iccnovar.com/> (дата звернення 12.10.2021).